

Protokół
z posiedzenia Rady Konsorcjum DARIAH-PL
w dniu 12 października 2018 roku
w Instytucie Sztuki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie

Obecni członkowie Rady:

1. Prof. Aleksander Bursche (Uniwersytet Warszawski) – Przewodniczący Rady
2. Mgr Jakub Szprot (Uniwersytet Warszawski)
3. Dr hab. Michał Rogoż (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN)
4. Dr Jan Rybicki (Uniwersytet Jagielloński)
5. Dr Anna Seweryn (Uniwersytet Śląski)
6. Prof. Ewa Dahlig-Turek (Instytut Sztuki PAN)
7. Dr Paweł Kowalski (Instytut Sławistyki PAN)
8. Mgr Grzegorz Myrda (Instytut Historii PAN im. T. Manteuffla)
9. Dr Maciej Ogrodniczuk (Instytut Podstaw Informatyki PAN)
10. Dr Maciej Maryl (Instytut Badań Literackich PAN)
11. Dr hab. Piotr Welk (Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie)
12. Prof. Rafał Górski (Instytut Języka Polskiego PAN)
13. Dr Piotr Malak (Uniwersytet Wrocławski) w zastępstwie za prof. Adama Pawłowskiego
14. Dr. inż. Maciej Piasecki (Politechnika Wrocławska), zastępowany w drugiej części posiedzenia przez dr Ewę Rudnicką
15. Prof. Andrzej Radomski (Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej)
16. Marcin Werla (Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe) w zastępstwie za dr. Cezarego Mazurka
17. Prof. Bogumiła Kaniewska (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)
18. Dr hab. Veslava Osińska (Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu) w zastępstwie za mgr Bożenę Bednarek-Michalską

Przedstawiciel Biblioteki Narodowej nie był obecny.

Spoza Rady:

1. Prof. Maciej Duszczyk (Uniwersytet Warszawski)
2. Aneta Daszuta (Zespół UW ds. DARIAH)

3. Katarzyna Staszak-Kuźma (Zespół UW ds. DARIAH)

Przewodniczący Rady, prof. Aleksander Bursche, otworzył posiedzenie i przedstawił zgromadzonym członkom Rady obecnemu na posiedzeniu prof. Macieja Duszczyka, Prorektora ds. Naukowych Uniwersytetu Warszawskiego, oraz tymczasowy sekretariat Konsorcjum DARIAH-PL w osobach Katarzyny Staszak-Kuźmy i Anety Daszuty. Następnie Przewodniczący odniósł się do porządku obrad i zaproponował następujące zmiany: włączenie wystąpienia prof. Duszczyka, Prorektora UW ds. naukowych, do porządku spotkania, oraz – w odpowiedzi na list podpisany przez kilkoro członków Rady, zawierający propozycję zmian w zarządzaniu i funkcjonowaniu Rady Konsorcjum (załącznik nr 1) – włączenie do porządku obrad dyskusji nad powołaniem i składem zespołu zajmującego się rekomendacjami dla Rady Konsorcjum DARIAH-PL w zakresie usprawniania jego zarządzania i działania. Przewodniczący zapytał członków Rady o zgodę na zmianę porządku w takim zakresie lub inne propozycje. Głos zabrał dr Maciej Maryl. Odnosił się do propozycji rozszerzenia porządku obrad i – obok dyskusji i uchwały dot. powołania ww. zespołu – zaapelował o dyskusję o potrzebnych według niego zmianach i ewentualnych działaniach z nimi związanych. W odniesieniu do tego postulatu Przewodniczący Rady odczytał swoją odpowiedź na ww. list (załącznik nr 2). Następnie, w dyskusji, w której głos zabrali prof. A. Bursche, prof. M. Duszczyk i dr M. Maryl, omówiona została kwestia formalnych możliwości przeprowadzenia zmian w Regulaminie Rady, które musiałyby być poprzedzone zmianami w umowie Konsorcjum, a także kwestia zasadności powoływania ww. zespołu oraz zakresu powierzonych mu ewentualnie prac. Głos zabrali również prof. Bogumiła Kaniewska, dr Jan Rybicki, dr Maciej Piasecki i mgr Jakub Szprot. Odniesiono się m.in. do przygotowania merytorycznego i możliwości czasowych członków Rady do rzetelnego podjęcia rozmów i działań proponowanych przez dr. M. Maryla. W wyniku rozmów zgodnie postanowiono włączyć do porządku obrad dyskusję nad powołaniem, składem i zakresem działania zespołu, który zobowiązany będzie do opracowania propozycji zmian dotyczących funkcjonowania Rady Konsorcjum DARIAH-PL. Członkowie Rady przyjęli propozycję rozszerzenia porządku obrad.

Następnie Przewodniczący Rady zarządził głosowanie nad przyjęciem protokołu z poprzedniego posiedzenia. Protokół został przyjęty większością głosów (za: 17 osób, przeciw: 0, wstrzymanie się od głosu: 1 osoba).

Przewodniczący przeszedł do zapowiadanego porządku obrad, udzielając głosu Prorektorowi ds. naukowych UW, prof. M. Duszczykowi. Prof. M. Duszczyk pokrótce zaprezentował swoją ostatnią działalność prowadzoną w charakterze przedstawiciela koordynatora Konsorcjum DARIAH-PL, czyli Uniwersytetu Warszawskiego. Ważną częścią

tej działalności w ostatnim czasie były rozmowy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zakresie zapewnienia finansowania działalności Konsorcjum z budżetu państwa – rozmowy szczególnie trudne w okresie wdrażania regulacji wynikających z nowej ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce i nie mające początkowo dużych szans powodzenia, ale finalnie bardzo obiecujące. Na zmianę stanowiska Ministerstwa z pewnością wpłynęły merytoryczne argumenty o wadze i znaczeniu działalności konsorcjum w skali europejskiej oraz – generalnie – o potrzebie wspierania humanistyki cyfrowej. Następnie prof. M. Duszczyk opowiedział o decyzji Uniwersytetu Warszawskiego ws. zatwierdzenia i wsparcia wniosku o wpisanie Konsorcjum DARIAH-PL na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej. Stwierdził, że wobec dużej liczby wniosków przygotowywanych przez UW i określone priorytety uczelni, jej podjęcie wymagało czasu na ocenę merytoryczną zgłoszonych propozycji. Oznajmił również, że humanistyka cyfrowa stała się na Uniwersytecie Warszawskim jednym z priorytetów w polityce rozwoju. We wrześniu br. powołano m.in. nową jednostkę pn. Centrum Kompetencji Cyfrowych UW.

W nawiązaniu do informacji przekazanych przez prof. M. Duszczyka Przewodniczący Rady odczytał adresowany doń list od zastępcy dyrektora Departamentu Innowacji i Rozwoju MNiSW Mateusza Gaczyńskiego. Zapytał zgromadzonych, czy mają jakieś uwagi do spraw zaprezentowanych przez Prorektora UW. Głos zabrał dr M. Piasecki, który podkreślił konieczność regularnego kontrolowania harmonogramu terminów w konkursach potencjalnie otwartych dla Konsorcjum.

Prof. Bursche przeszedł do następnego punktu obrad. Przekazał członkom Rady szereg informacji bieżących dotyczących bieżącej działalności Konsorcjum. Zdał relację ze swego udziału w Zgromadzeniu Plenarnym Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, które odbyło się w DarłóWKu w dniach 7-8 czerwca. Przewodniczący Rady miał wówczas okazję zaprezentować działalność Konsorcjum przed przedstawicielami władz niemal wszystkich uczelni w Polsce. Poinformował o konferencji Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology – Poland (CAA PL), która odbędzie się w dniach 23-27 kwietnia 2019 r. w Krakowie. W jej kontekście Przewodniczący Rady wraz z Dominikiem Purchałą i Jakubem Szprotem na zaproszenie prof. Świącha, Dziekana Wydziału Historycznego UJ, na specjalnym posiedzeniu w Collegium Novum przedstawili konsorcjum DARIAH, główne cele jego działania i przykłady aktywności. Przewodniczący podziękował również za udział w pracach nad przygotowaniem wniosku o wpisanie Konsorcjum na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej tym osobom, które w tych pracach najaktywniej uczestniczyły. Byli to: Dominik Purchała, Jakub Szprot, Maciej Piasecki, Marcin Werla i

Cezary Mazurek. Odniósł się w tym kontekście do wspomnianego wcześniej listu grupy członków Rady Konsorcjum postulujących o zmiany w jej funkcjonowaniu (załącznik nr 1). Prof. Bursche wspomniał również o konferencji połączonej z warsztatami pn. *Making cultural heritage data accessible and reusable: Finding best practices*, która odbyła się w dniach 19-20 kwietnia 2018 r. Konferencja zorganizowana była przez DARIAH-PL, DARIAH-DE i Muzeum Historii Polski. Informacje o konferencji uzupełnił dodatkowo Jakub Szprot, podkreślając wagę współpracy jednostek naukowych z instytucjami dziedzictwa. Przewodniczący zapytał zgromadzonych, czy mają jakieś pytania lub uwagi dotyczące zaprezentowanych spraw. Głos zabrał dr Maciej Piasecki, który zasugerował, by z doświadczenia związanego ze wspomnianą pracą nad wnioskiem o wpisanie Konsorcjum na PMDIB wyciągnąć wnioski na przyszłość, oraz dr M. Maryl, który przypomniał o tym, że również IBL PAN przygotował warsztaty dotyczące współpracy jednostek naukowych z instytucjami dziedzictwa w ramach DARIAH Theme.

Przewodniczący Rady przeszedł do kolejnego punktu posiedzenia i oddał głos Jakubowi Szprotowi. J. Szprot zakomunikował zebranych, że w dniach 7-8 listopada odbędą się w Warszawie spotkania trzech różnych organów władz DARIAH ERIC: DARIAH General Assembly, Rady Dyrektorów DARIAH i National Coordinators Committee. Posiedzenie Rady Naukowej DARIAH odbędzie się natomiast przy okazji DARIAH Annual Event w 2019 r., co potwierdził dr Jan Rybicki (członek tej Rady).

Przewodniczący Rady poprosił o przejście do następnego punktu posiedzenia, poświęconego kwestiom związanym z polskim wkładem in-kind w infrastrukturę europejską DARIAH oraz organizacji DARIAH Annual Event w 2019 r. Przewodniczący Rady przedstawił zgromadzonym podstawowe informacje na temat DARIAH Annual Event, które odbędzie się w Warszawie w dn. 15-17 maja 2019 r. Będzie to spotkanie o charakterze konferencyjno-warsztatowym, otwarte dla szerokiego grona społeczności DARIAH z całej Europy, poświęcone w dużym stopniu konkretnym merytorycznym rozwiązaniom proponowanym w ramach DARIAH. Zarówno całe konsorcjum DARIAH-PL, jak i poszczególne polskie grupy robocze mają szansę zaprezentować swoją działalność na szerszą skalę. J. Szprot uzupełnił informacje organizacyjne i podkreślił, że to doskonała szansa na promocję oraz nawiązanie współpracy z innymi grupami roboczymi w skali europejskiej. Następnie prof. Bursche przedstawił możliwe formuły prezentacji działalności Konsorcjum DARIAH-PL: formułę posterową, krótkie prezentacje grup roboczych lub połączenie obu tych elementów. Następnie odbyła się dyskusja nad najbardziej korzystną dla Konsorcjum propozycją. Wzięli w niej udział dr M. Piasecki, dr M. Maryl, dr J. Rybicki, dr P. Kowalski, M.

Werla, prof. Dahlig-Turek, prof. B. Kaniewska i prof. V. Osińska, przedstawiając swoje propozycje i dotychczasowe doświadczenia. J. Szprot podsumował, że największe poparcie Rady mają dwie formuły: sesja posterowa z ewentualnymi, krótkimi prezentacjami, oraz blok bardziej rozbudowanych prezentacji polskiego wkładu merytorycznego w działalność DARIAH. Przewodniczący poprosił członków Rady o zarekomendowanie tych propozycji organizatorom merytorycznym przygotowującym program DARIAH Annual Event.

J. Szprot zaprezentował podstawowe założenia nowej koncepcji wkładu in-kind, czyli wkładu polskiego w infrastrukturę europejską. Omówił kolejne elementy procedury obowiązującej wszystkie państwa członkowskie, zarówno od strony merytorycznej, jak i technicznej, zwracając szczególną uwagę na samoocenę wkładu jako nowy element procedury oraz na nowy system do obsługi zgłaszanych propozycji, ale także na samą zmianę rozumienia pojęcia wkładu in-kind. Odbyła się dyskusja na temat kwestii technicznych i organizacyjnych związanych z nowymi wymaganiami i ich spełnieniem przez Konsorcjum. Członkowie Rady zgodnie podkreślili konieczność starannego doboru usług i aktywności, które będą wprowadzane do systemu najpierw jako propozycje, a w dalszej kolejności jako części składowe wkładu in-kind. Omówiono również finansowy wymiar wkładu in-kind. W odpowiedzi na wątpliwości członków Rady związane z trybem finansowania udziału Polski w europejskiej infrastrukturze DARIAH J. Szprot przypomniał, że co do zasady usługi i aktywności finansowane z zewnętrznych wobec instytucji źródeł mogą być częścią wkładu, o ile w warunkach konkursów, na drodze których środki te były uzyskane, nie ma zapisów, które by to uniemożliwiały. Odbyła się również dyskusja na temat zasadności samodzielnego (czyli ze środków konsorcjantów) pokrywania całości kosztów związanych z zapewnieniem wkładu in-kind. Omówienie kwestii wkładu in-kind zakończył J. Szprot zapowiadając rozesłanie prezentacji i szczegółowych instrukcji członkom Rady i prosząc o przygotowanie i przesłanie propozycji zgłaszanych jako elementy wkładu.

Przewodniczący Rady przeszedł do następnego punktu posiedzenia. Pominął kwestię omówionego wcześniej wniosku o wpisanie DARIAH-PL na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej i zasugerował przejście do omówienia ukierunkowania dalszych działań Konsorcjum, zwłaszcza w kontekście spodziewanej zmiany stanowiska rządu ws. finansowania. Zaproponował powołanie zespołu, który zająłby się zakresem długofalowego planu rozwoju infrastruktury badawczej dla humanistyki i sztuki jako partycypacji w DARIAH ERIC. Chodzi o strategiczne cele Konsorcjum, które pozwoliłyby w dalszej perspektywie sprecyzować jego plan działań. Prof. Bursche otworzył dyskusję na ten temat. J. Szprot poparł propozycję Przewodniczącego wychodząc od kwestii wspomnianego wniosku o wpisanie

DARIAH-PL na PMDIB, ponieważ dalsza strategia działania Konsorcjum powinna być związana z zawartymi w nim ogólnymi deklaracjami. Nadmieniał również, że uzgodnienie takiej strategii ułatwi prace nad podobnymi wnioskami w przyszłości. M. Werla również wyraził poparcie, zaznaczając jednak, że koncepcja ta nie może być zanedbana, by mogła być dopasowana do zmieniających się wymagań różnych konkursów. Prof. Bursche zasugerował, by wypracować założenia i plan na tyle rzetelnie, by mogły stanowić pewną podstawę wniosków odpowiadającym im konkursom. Po krótkiej dyskusji na ten temat członkowie Rady zgodzili się co do potrzeby uzgodnienia wspólnej strategii. Przewodniczący zarządził głosowanie ws. powołania zespołu, któremu miałyby być powierzone to zadanie. Członkowie Rady poparli propozycję większością głosów (za: 17 osób, przeciw: 0, wstrzymanie się od głosu: 1 osoba).

Przewodniczący otworzył dyskusję na temat doboru członków zespołu proponując, by reprezentowali oni wszystkie kategorie instytucji, które wchodziły w skład konsorcjum: 2 partnerów infrastrukturalnych, 2 osoby reprezentujące uczelnie, 2 osoby reprezentujące instytuty PAN, 1 osoba reprezentująca jednostki zajmujące się sztuką. Odbyła się dyskusja na temat charakteru zespołu, jego liczebności i zakresu prac. Ustalono, że będzie to grupa robocza, której zadaniem będzie przygotowanie projektu strategii prac Konsorcjum. W wyniku dyskusji wyłoniono grupę roboczą ds. koncepcji budowy infrastruktury DARIAH-PL w kontekście wkładu do DARIAH ERIC o następującym składzie:

1. Maciej Piasecki
2. Marcin Werla
3. Maciej Maryl
4. Jakub Szprot
5. Piotr Welk
6. Maciej Ogrodniczuk

Przewodniczący Rady zarządził głosowanie nad składem ww. grupy roboczej. Rada przyjęła go jednogłośnie. Prof. Bursche poprosił członków nowo powołanej grupy o wyłonienie osoby, która będzie pełniła rolę jej rzecznika na forum Rady.

Przewodniczący przeszedł do następnego punktu posiedzenia, który za zgodą Rady został włączony do porządku obrad, i otworzył dyskusję nad powołaniem, składem i zakresem działania zespołu, który zobowiązany będzie do opracowania propozycji zmian dotyczących działania Rady Konsorcjum DARIAH-PL oraz ewentualnych rekomendacji dla kierowników instytucji wchodzących w skład Konsorcjum w zakresie zmian w umowie konsorcyjnej. Głos zabrał dr M. Maryl. W imieniu sygnatariuszy listu, o którym była mowa wcześniej (załącznik

nr 1), wyraził zaniepokojenie, że udział instytucji w pracach Konsorcjum jest nierówny ze względu na nieproporcjonalnie wysokie zaangażowanie Uniwersytetu Warszawskiego. Rada wg niego ma obecnie jedynie funkcje nadzorcze, a decyzyjność większości członków sprowadzona jest do minimum. W ramach złagodzenia tych dysproporcji dr M. Maryl zaproponował m.in. kadencyjność władz Rady Konsorcjum, oraz wprowadzenie zastępców Przewodniczącego. Prof. Bursche wyraził wątpliwość, czy zasadne jest zmienianie regulaminu Rady, ponieważ musiałyby to być poprzedzone zmianą zapisów umowy Konsorcjum, a sygnatariuszami tej umowy nie są członkowie Rady, ale kierownicy instytucji przez nich reprezentowanych. Zaproponował, by zamiast tego zastanowić się nad tym, co można zmienić w ramach aktualnych zapisów. Np. stworzenie instytucji kilku wiceprzewodniczących byłoby możliwe bez zmiany regulaminu. Wspomniał również o dodatkowym aspekcie funkcjonowania Konsorcjum w obecnym kształcie: z racji pełnienia funkcji lidera Uniwersytet Warszawski zapewnia środki finansowe na administrację (m.in. sekretariat, stronę internetową). Dr M. Maryl podtrzymał gotowość do zmian, nawet jeśli miałyby prowadzić do ingerencji w treść umowy. J. Szprot zasugerował, by najpierw ustalić, czy postulaty sygnatariuszy listu podzielane są przez pozostałych członków Rady, a następnie rozważyć, w jakim zakresie obecnie obowiązujący regulamin pozwala zmienić dotychczasowe praktyki związane z funkcjonowaniem Rady. Przewodniczący Rady dodał, że to właśnie może stanowić zadanie dla zespołu, który będzie powołany. Prof. E. Dahlig-Turek dopuściła możliwość zwiększenia liczby wiceprzewodniczących i zasugerowała, że taki krok byłby wystarczający w kontekście usprawnienia działalności Rady. Odbyła się dyskusja na temat potrzeby zmian i ich ewentualnych konsekwencji. Prof. B. Kaniewska zaproponowała, by najpierw zapoznać się z propozycjami zmian, a następnie zastanowić się nad nimi i przedyskutować ich kierunek i zasadność. M. Werla poparł to stanowisko i poprosił o publiczne przedstawienie i przedyskutowanie kolejnych postulatów zawartych w przedłożonym liście. Prośba ta spotkała się z akceptacją Rady i Przewodniczący oddał głos dr. M. Marylowi. Dr M. Maryl odczytał wspomniany wcześniej list (załącznik nr 1).

Głos zabrał J. Szprot. Po sprawdzeniu zapisów umowy zwrócił uwagę, że uwzględnia ona większość działań, o które postulują sygnatariusze listu. Określa m.in. zakres kompetencji i funkcji Rady Konsorcjum – dużo większy niż obecnie wykorzystywany w praktyce. Wobec tego zaproponował, by zastanowić się nad wykorzystaniem możliwości, które daje umowa w obecnym kształcie, ponieważ problem nie leży w jej zapisach, lecz w obecnej ich realizacji ze strony Rady. Przewodniczący Rady przypomniał natomiast, dlaczego w składzie Rady znajduje się dwóch przedstawicieli lidera Konsorcjum – jeden z nich jest zarazem koordynatorem

krajowym w DARIAH-PL. J. Szprot zauważył, że pełnienie funkcji Przewodniczącego Rady przez przedstawiciela koordynatora Konsorcjum zapewnia dobrą synchronizację podejmowanych działań, a w odniesieniu do postulatów zawartych w liście odczytanym przez dr. Maryla zaapelował, by najpierw przede wszystkim zastanowić się nad tym, jak zmienić funkcjonowanie Rady w praktyce, a jeśli będzie konieczność, zmodyfikować regulamin w takim zakresie, który nie będzie wymagał zmiany umowy. M. Werla poparł ten głos i w ramach działań poprawiających funkcjonowanie Rady dodał prośbę o usprawnienie przepływu informacji.

Prof. Bursche zaproponował wobec tego dyskusję nad utworzeniem i składem zespołu, który zajmie się przygotowaniem propozycji zmian w funkcjonowaniu Rady, w celu zaprezentowania ich i przedyskutowania na następnym posiedzeniu. Poprosił o zgłaszanie kandydatur na członków tego zespołu według klucza instytucjonalnego. Po krótkiej dyskusji wyłoniono grupę roboczą ds. propozycji zmian w funkcjonowaniu Rady Konsorcjum DARIAH-PL o następującym składzie:

1. Maciej Maryl
2. Rafał Górski
3. Dominik Purchała
4. Maciej Piasecki
5. Adam Pawłowski
6. Ewa Dahlig-Turek
7. Cezary Mazurek

Przewodniczący Rady zarządził głosowanie nad składem ww. grupy roboczej. Rada przyjęła go jednogłośnie.

Przewodniczący przeszedł do ostatniego punktu posiedzenia, tj. wolnych wniosków. Dr J. Rybicki przypomniał zebranym, że kolejna konferencja z serii Digital Humanities (DH) odbędzie się w przyszłym roku w Utrechcie i wciąż można się na nią zgłaszać. Prof. E. Dahlig-Turek poinformowała o konferencji w Poznaniu, w której w dniu posiedzenia Rady uczestniczą reprezentanci grupy roboczej „Music Information Retrieval”. Dr J. Rybicki i dr M. Maryl przedstawili informacje o ostatnich działaniach akcji COST, w których biorą udział ich jednostki, a prof. Bursche zapowiedział możliwość powołania nowej grupy roboczej w ramach Konsorcjum DARIAH-PL.

Przewodniczący zapowiedział, że dokładny termin i miejsce następnego spotkania, które odbędzie się w drugiej połowie listopada b.r. ustalone zostaną drogą elektroniczną, a następnie zamknął posiedzenie Rady.

